УДК 341.215
DOI 10.31733/2078-3566-2021-2-61-66

Юлія ЛЕБЕДЄВА®
викладач
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДО ПИТАННЯ ФІНАНСУВАННЯ НЕУРЯДОВИХ ПРАВОЗАХИСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Висвітлено окремі міжнародно-правові аспекти фінансування НПО і окреслено деякі проблеми, що виникають внаслідок функціонування цих організацій і поки не вирішені. Зазначено, що незважаючи на великий науковий інтерес до функціонування та перспектив розвитку НПО, окремі міжнародно-правові аспекти їх фінансування поки не знайшли належного юридичного закріплення та узгодженого доктринального тлумачення.

Зазначено, що фінансовий статус багатьох НПО не є достатньо прозорим, внаслідок чого деякі з них конкурують за державні контракти та фінансові кошти, що створює небезпеку втрати автономії та незалежності, викликає сумніви щодо неупередженого виконання покладених на них місій.

Ключові слова: *неурядові правозахисні організації, міжнародні неурядові правозахисні організації, правозахисна діяльність, фінансування неурядових правозахисних організацій, правозахисні організації.*

Постановка проблеми. Система захисту прав та свобод людини пов'язана насамперед з діяльністю правозахисних організацій, авторитет яких дуже вплинув на становлення та розвиток відповідних правових механізмів на міжнародній арені.

Сьогодні правозахисні організації розглядаються як базові елементи світового суспільства, що забезпечують контроль за дотриманням прав та свобод людини. Проте прискорення динаміки розвитку людства, світові глобалізаційні процеси зумовили появу нових чинників і тенденцій у середині кожної країни. Одним з таких феноменів є стрімке збільшення кількості неурядових правозахисних організацій (далі – НПО), які активно впливають на весь спектр правовідносин. Велика їх кількість є незалежними партнерами ООН та інших структур, які беруть активну участь у забезпеченні верховенства права та захисту прав людини.

У правовій літературі давно досліджується широке коло проблем, пов'язаних з діяльністю НПО: вивчається їх сутність, правовий статус, взаємодія з державами та міждержавними організаціями у вирішенні проблем, пов'язаних з безпекою, захистом прав людини, охороною довкілля тощо.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Багато науковців висвітлювали ці теми, як-от: І. О. Грицай, Н. О. Мороз, Л. Р. Наливайко, О. В. Новакова, Є. В. Кузнецова, О. В. Пікалова О., Є. О. Пожидаєв та інші.

Проте, незважаючи на великий науковий інтерес до функціонування та перспектив розвитку НПО, окремі міжнародно-правові аспекти їх фінансування поки не знайшли належного юридичного закріплення та узгодженого доктринального тлумачення. Крім того, діяльність НПО викликає неоднозначну реакцію з боку державних структур й окремих верств суспільства. Тому дослідження деяких особливостей фінансування НПО як суб'єктів міжнародної правозахисної діяльності вважаємо актуальним як в теоретичному, так і в практичному аспекті.

Метою статті є висвітлення окремих міжнародно-правових аспектів фінансування НПО і окреслення деяких проблем, що виникають внаслідок функціонування цих організацій і поки не знайшли свого вирішення.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи питання фінансування НПО, треба зазна-

© Лебедєва Ю. В., 2021
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-9745-2796>
juliarebrova88@gmail.com

чити, що Рада Європи прямо вказує на їх «некомерційні цілі» [1]. В ООН некомерційний характер забезпечується вимогою про фінансування організації переважно самими членами або за рахунок добровільних внесків [2]. При цьому некомерційний характер не означає повну заборону на отримання доходу за умови, що останній реалізується НПО внаслідок діяльності по досягненню її некомерційних цілей і не розподіляється між членами. Ба більше, багато видів діяльності, що здійснюються неурядовими організаціями, приносять значний прибуток, наприклад консультативні послуги, публікації і видавнича діяльність, тому сьогодні багато НПО можна порівняти за прибутковістю з приватним бізнесом [3].

Рада Європи та ООН у ролі НПО визнають організації, які об'єднують представників бізнесу, лобіюють комерційні інтереси, але самі не займаються отриманням і розподілом відповідного прибутку. На міжнародній арені, наприклад, Міжнародна торгова палата має загальний консультативний статус, хоча і є «світовою бізнес-організацією, єдиним представницьким органом, який комунікує з владою від імені підприємств усіх секторів в усіх кутках світу» [4], так само як і Міжнародний морський форум нафтовидобувних компаній, що активно співпрацює з ООН і Міжнародною морською організацією у ролі НПО [5].

Серед традиційних способів фінансування неурядових організацій можна зазначити членські внески, пожертвування юридичних і фізичних осіб, оплату товарів або послуг, що надаються організацією. Треба наголосити на тому, що останнім часом все більше зростає частка публічних фінансів, наданих НПО державами та міжурядовими організаціями.

Потрібно зауважити, що в 2007 році Комітет міністрів Ради Європи ухвалив рекомендації, які окреслюють межі для правового статусу НПО в регіоні. В рекомендації CM/Res (2007) 14 окремий розділ присвячується питанню про фінансування («залучення фінансових коштів»), в якому підтверджено право НПО на доступ до фінансування без обмеження його джерел. Крім того, вона передбачає те, що «НПО повинні бути вільні у виборі будь-якої легальної економічної, ділової або комерційної діяльності з метою підтримки своєї некомерційної діяльності без будь-яких необхідних спеціальних дозволів, але діючи на основі ліцензій та регулятивних правил для діяльності такого роду». Крім того, ця рекомендація визначає можливості, які повинні бути доступні для НПО для фінансування. Зокрема, в ній йдеться про те, що НПО, які мають юридичну особу, «повинні мати доступ до банківських послуг», і НПО повинні отримувати допомогу в реалізації своїх завдань за рахунок «державного фінансування та інших форм підтримки, таких як звільнення від прибуткового та інших податків або мит на членські внески, кошти і товари, отримані від донорів або агентств» [6].

Треба зазначити і про «Керівні принципи по положенню правозахисників» Європейського Союзу, що стосуються питань іноземного фінансування наявних НПО в тих країнах, в яких є дипломатичні місії ЄС. Відповідно до положень «Керівних принципів по положенню правозахисників» місії вживають конкретних заходів на підтримку правозахисників, наприклад, в межах політики розвитку ЄС. Вони рекомендують, щоб місії намагалися «допомогти в пошуку можливостей забезпечення доступу до ресурсів правозахисникам в третіх країнах, в тому числі ресурсів фінансових, що надходять із зарубіжних країн і, щоб вони були поінформовані про наявність таких ресурсів і підстав запити» (параграф 14) [7].

Варто акцентувати на тому, що в багатьох випадках комітети Організації Об'єднаних Націй наголошують на важливій ролі, яку держави повинні відіграти в прямій або непрякій підтримці неурядових організацій під час отримання доступу до фінансування, зокрема, шляхом створення сприятливої правової бази, економіко-правового середовища і ефективної практики в цій галузі. Комітети Організації Об'єднаних Націй засудили випадки разючих порушень державами-сторонами права на свободу асоціацій, серед яких і обмеження доступу до іноземних джерел фінансування, і необхідність отримання попередніх дозволів, і надмірний податковий тягар на НПО. Загалом вони також нагадали державам про важливість фінансової підтримки для установ і організацій, що діють у сфері просування і захисту прав людини [8].

Через що, наприклад, Комітет з ліквідації расової дискримінації (Committee on the Elimination of Racial Discrimination, CERD) закликав Ірландію надати фінансову підтримку організаціям із захисту прав людини в країні [9]. Також Комітет з прав дитини (The Committee on the Rights of the Child, CRC) рекомендував Демократичній Республіці Конго «...заохочувати активне і систематичне залучення громадянського суспільства, включаючи неурядові організації, шляхом надання фінансової допомоги...» [10] і Республіці Малаві «...забезпечувати організації громадянського суспільства, включаючи неурядові організації, відповідними фінансовими та іншими ресурсами, що дозволяють їм внести свій внесок в реалізацію Конвенції» [11].

Тож право на доступ до фінансування, включно з іноземними джерелами, – це фундаментальне право. Держави можуть створювати законні межі регулювання місцевого та іноземного фінансування НПО відповідно до принципів прозорості, зокрема, щоб протистояти

таким формам злочинності, як корупція, відмивання грошей, незаконний обіг наркотиків, торгівля людьми та тероризм.

Однак, як це зазначено в ч. 2 ст. 22 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, право на свободу асоціацій не має обмежуватися жодним чином, і отже, не може обмежуватися і можливість фінансування, «Крім тих, які передбачаються законом і які є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах державної або громадської безпеки, громадського порядку, [...], охорони здоров'я і моральності населення [...] або захисту прав і свобод інших осіб» [12].

Обмеження на доступ до фінансування можуть стосуватися внутрішніх і закордонних джерел. Різні види обмежень можуть бути спрямовані на внутрішні джерела фінансування: держава може прийняти рішення про обмеження державного фінансування неурядового сектора або фінансувати тільки ті НПО, які відповідають духу державної політики, або заморозити діяльність по залученню коштів на національному рівні, на діяльність по залученню коштів можуть вплинути також наклепницькі кампанії проти НПО. Крім того, бар'єри, що перешкоджають доступу до внутрішнього фінансування, часто наявні в країнах з недостатнім державним або приватним місцевим фінансуванням, доступним правозахисним НПО, або в разі його повної відсутності [8].

Отже, в переважній більшості країн неурядові правозахисні організації функціонують завдяки підтримці, яку вони отримують з іноземних джерел (міжурядових організацій, таких як ООН, неурядових організацій та фондів, а також від зарубіжних урядових установ, таких, як фонди при міністерствах, або від приватних осіб). У цьому контексті все більше і більше держав вдаються до арсеналу законодавчих і адміністративних заходів, щоб узаконити необґрунтовані або непропорційні обмеження на доступ НПО до іноземних джерел фінансування, в такий спосіб ставлячи під загрозу їх працездатність, а іноді навіть і саме їхнє існування.

Засоби для обмеження доступу до зовнішнього фінансування вельми різноманітні. Законодавство деяких країн ефективно забороняє або робить неможливим будь-яке іноземне фінансування (наприклад, Алжир, Бахрейн, Білорусь, Іран). Деякі країни забороняють іноземне фінансування окремих заходів і/або організацій (наприклад, Ефіопія), а в інших доступ до іноземного фінансування є предметом спеціального дозволу, одержуваного від уряду або державного органу (наприклад, Бангладеш, Єгипет, Індія). У деяких країнах закон вимагає, щоб кошти з іноземних джерел переводилися через фінансові установи і банки, контролювані державою (наприклад, Бангладеш, Сьєрра-Леоне, Узбекистан). У деяких випадках НПО, що фінансуються з-за кордону, повинні отримувати особливий статус (Російська Федерація). Податкова система також іноді являє собою потужний механізм стримування діяльності правозахисних організацій (наприклад, Азербайджан, Білорусь, Мексика) [8].

З юридичного погляду законні обмеження права на доступ до фінансування ті самі, що і визнані щодо права на свободу асоціацій. Вони дозволені тільки під час дотримання жорстких і взаємодоповнюючих умов. Крім того, мають бути «передбачені законом» і «необхідними в демократичному суспільстві», дотримуватися пріоритету інтересів суспільства і принципу пропорційності.

Водночас діяльність самих НПО також часто піддається критиці. Науковці, наприклад, виділяють проблему залежності таких організацій від публічності. Оскільки основним джерелом фінансування НПО є приватні кошти, популярність організації багато в чому визначає її фінансову успішність [13]. Нерідко екологічні НПО, що працюють в ситуаціях гуманітарних криз, викривають у навмисному спотворенні інформації [14]. Крім того, проводячи інтенсивні громадські кампанії з того чи іншого питання, вони можуть девальвувати цінність обговорюваної проблеми. Однак є організації, що опікуються своєю репутацією, відповідально підходять до своїх кампаній і процесу поширення інформації [15].

У цьому аспекті на особливу увагу заслуговує Кодекс поведінки Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та неурядових організацій під час надання допомоги в разі стихійних лих і катастроф [16]. Цей Кодекс був прийнятий Міжнародним Комітетом Червоного Хреста (далі –МКЧХ) в 1994 р після трагічних подій в Руанді. В 1994 році на території Конго мала місце критична кількість біженців, і НПО в боротьбі за фінансування вводили суспільство в оману, пропонуючи проєкти і спотворюючи реальну ситуацію серед біженців. Зазначений Кодекс застосовується в ситуаціях «лиха», яке визначається як згубна подія, що призвела до втрати життів, великого людського страждання і горя, великомасштабних матеріальних збитків. Цей Кодекс повинен застосовуватися як у разі природних катастроф (повінь, посуха, землетрус), так і в ситуаціях, пов'язаних з антропогенним впливом (військові дії і біженці, злидні, епідемії). Кодекс вводить поняття «неурядові гуманітарні установи», яке об'єднує членів Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця-

ця: МКЧХ, Міжнародну федерацію товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. У ній беруть участь національні товариства, а також інші НПО. Сьогодні велика кількість НПО підтримали цей Кодекс. Крім того, багато донорів ставлять надання допомоги в залежність від його дотримання [17], а деякі міжнародні органи та установи під час укладання угод з НПО вимагають як обов'язкову умову застосування цього Кодексу [18]. Потенційно, ця практика може розглядатися як визнання в праві особливого статусу подібних кодексів.

Ще однією проблемою під час здійснення фінансування НПО може стати вузький погляд на світ деяких з організацій. Зокрема, НПО часто сфокусовані на проблемі, зумовленій особистими, іноді корисливими, інтересами їх членів. Такі організації нерідко починають працювати в тих сферах, де розподіляється велике фінансування [19]. Непередбачуваність особистого інтересу тягне за собою неможливість стратегічного планування та раціонального розподілу зусиль для паралельного вирішення декількох проблем, що, зокрема, підтверджується в звіті Управління внутрішнього нагляду Секретаріату ООН [20].

Висновки. Розглянувши окремі міжнародно-правові аспекти фінансування НПО та деякі проблеми, що виникають внаслідок функціонування цих організацій, треба зазначити, що крім негативного впливу встановлених обмежень, є нагальні підстави для його здійснення в межах відповідного правового врегулювання. Звичайно, будь-які обмеження права на свободу асоціацій мають повністю відповідати статті 22 МПГПП. Однак однією з причин виникнення недовіри та конфліктних ситуацій, в яких стороною виступає НПО, є недостатній стан урегульованості правового статусу останніх.

Захист прав людини як загальнолюдських цінностей нейтральними неурядовими організаціями є засобом втілення ідеї соціальної справедливості. Але фінансовий статус багатьох НПО не є достатньо прозорим, внаслідок чого деякі з них конкурують за державні контракти та фінансові кошти, що створює небезпеку втрати автономії та незалежності, викликає сумніви щодо неупередженого виконання покладених на них місій.

Важливо, що головною особливістю та умовами успішної діяльності НПО є їх нейтральний статус. Він має особливе значення, оскільки створює ефект об'єктивності та незацікавленості у просуванні як корпоративних, так і національних інтересів. Тож в аспекті залежності НПО від публічності, з метою запобігання спотворенню ними інформації та девальвації цінностей обговорюваної проблеми доречно наголосити на необхідності застосування таких положень міжнародного права, як, наприклад, Кодекс поведінки Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та неурядових організацій під час надання допомоги в разі стихійних лих і катастроф. Щодо вузького погляду на світ деяких організацій, що тягне за собою неможливість стратегічного планування та раціонального розподілу зусиль для паралельного вирішення декількох проблем, вважаємо доцільним здійснення більш ретельного міжнародно-правового врегулювання діяльності НПО з тим, щоб мінімізувати можливі негативні наслідки.

Список використаної джерел

1. Конвенція Ради Європи про визнання правосуб'єктності неурядових організацій. Страсбург, 1986. ст. 1.
2. Організація Об'єднаних Націй. Економічна і соціальна рада. Резолюція 1296. 1968 р. § 36.
3. Пояснювальна доповідь до Конвенції Ради Європи про визнання правосуб'єктності неурядових організацій. Страсбург : Рада Європи, 1986. С. 7.
4. About International Chamber of Commerce. 12.05.2001. URL: <http://www.iccwbo.org>
5. Oil Companies International Marine Forum. 12.05.2001. URL : <http://www.ocimf.com/index.cfm?pageid=1> .
6. Рекомендація CM/Rec (2007) 14 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам (Щодо створення та діяльності неурядових організацій). Офіційний вебпортал парламенту України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_937#Text.
7. Керівні принципи по положенню правозахисників. URL : <https://www.osce.org/files/f/documents/d/d/150476.pdf>.
8. Порушення права НПО на фінансування: від переслідувань до кримінального покарання. URL : https://www.omct.org/site-resources/legacy/obs_2013_human_rights_defenders_russian_2020-12-11-144558.pdf.
9. Заключні зауваження Комітету з ліквідації расової дискримінації – Ірландія : Документ ООН CERD/C/IRL/CO/2, параграф 12.
10. Заклучні зауваження Комітету з прав дитини – Демократична Республіка Конго : Документ ООН CRC/C/COD/CO/2, параграф 25.
11. Заклучні зауваження Комітету з прав дитини : Документ ООН CRC/C/MWI/CO/2, параграф 25.
12. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Офіційний вебпортал парламенту

України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

13. Кузнецова Е. В. Международные неправительственные организации: правовые вопросы : учеб. пособие для студ. юрид. спец. Мн. : БГУ, 2007. 116 с.

14. Winslow D. Strange bedfellows in humanitarian crises. *Transnational Associations*, 2018, no. 5, pp. 222–231.

15. Wexler L. The International Deployment of Shame, Second Best Responses, and Norm Entrepreneurship: The Campaign to Ban Landmines and the Landmine Ban Treaty. *Arizona Journal of International and Comparative Law*, 2003. vol. 20, pp. 561–606.

16. Кодекс поведения Международного движения Красного Креста и Красного Полумесяца и НПО при осуществлении операций помощи в случае стихийных бедствий и катастроф. *Международный журнал Красного Креста*. 1996. № 8. С. 118–127.

17. Porter T. The partiality of humanitarian assistance – Kosovo in comparative perspective. *Journal of humanitarian Assistance*. URL: <http://www.jha.ac/articles/a057.htm>.

18. International Non-Governmental Organizations: Lindblom A. K. Legal Status of Non Governmental Organizations in International Law. 2001.

19. Benton L. A., Ware G. T. Haiti: a Case Study of the International Response and the Efficacy of Nongovernmental Organizations in the Crisis. *Emory International Law Review*. P. 851–934.

20. Report of the Office of Internal Oversight Services on the In-depth Evaluation of the Department of Humanitarian Affairs. UN Doc. E/AC. 51/1997/3.

Надійшла до редакції 08.06.2021

References

1. Konventsiya Rady Yevropy pro vyznannia pravosubiektnosti neuriadovykh orhanizatsii. Strasburh, 1986. st. 1 [in Ukr.].

2. Orhanizatsiia Obiednanykh Natsii. Ekonomichna i sotsialna radf. Rezoliutsiia 1296. 1968 r. § 36 [in Ukr.].

3. Poiasniuvalna dopovid do Konvetsii Rady Yevropy pro vyznannia pravosubiektnosti neuriadovykh orhanizatsii [Explanatory Report to the Council of Europe Convention on the Recognition of the Legal Entity of Non-Governmental Organizations]. Strasburh : Rada Yevropy, 1986, p. 7 [in Ukr.].

4. About International Chamber of Commerce. 12.05.2001. URL: <http://www.iccwbo.org>.

5. Oil Companies International Marine Forum. 12.05.2001. URL : <http://www.ocimf.com/index.cfm?pageid=1>.

6. Rekomendatsiia CM/Rec (2007) 14 Komitetu ministriv Rady Yevropy derzhavam-chlenam (Shchodo stvorennia ta diialnosti neuriadovykh orhanizatsii) [Recommendation CM / Rec (2007) 14 of the Committee of Ministers of the Council of Europe to member states (On the establishment and operation of non-governmental organizations)]. Ofitsiinyi vebportal parlamentu Ukrainy. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_937#Text [in Ukr.].

7. Kerivni pryntsyipy po polozhenniu pravozakhysnykiv [Guidelines for the situation of human rights defenders]. URL : <https://www.osce.org/files/f/documents/d/d/150476.pdf> [in Ukr.].

8. Porushennya prava NPO na finansuvannya: vid peresliduvannya do kryminalnoho pokarannia [Violation of the right of NGOs to funding: from prosecution to criminal punishment]. URL : https://www.omct.org/site-resources/legacy/obs_2013_human_rights_defenders_russian_2020-12-11-144558.pdf [in Ukr.].

9. Zakliuchni zauvazhennia Komitetu z likvidatsiyi rasovoyi dyskryminatsiyi – Irlandiya [Concluding observations of the Committee on the Elimination of Racial Discrimination - Ireland] : Dokument OON CERD/C/IRL/CO/2, paragraf 12 [in Ukr.].

10. Zakliuchni zauvazhennia Komitetu z prav dytyny – Demokratychna Respublika Konho [Concluding observations of the Committee on the Rights of the Child - Democratic Republic of the Congo] : Dokument OON CRC/C/COD/CO/2, paragraf 25 [in Ukr.].

11. Zakliuchni zauvazhennia Komitetu z prav dytyny [Concluding observations of the Committee on the Rights of the Child] : Dokument OON CRC/C/MWI/CO/2, paragraf 25 [in Ukr.].

12. Mizhnarodnyi pakt pro hromadianski i politychni prava [International Covenant on Civil and Political Rights]. Ofitsiinyi vebportal parlamentu Ukrainy. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text [in Ukr.].

13. Kuznetsova Ye. V. (2007) Mezhdunarodnyye nepravitel'stvennyye organizatsii: pravove voprosy [International non-governmental organizations: legal issues]: ucheb. posobiye dlya stud. yurid. spets. Mn.: BGU. 116 p. [in Russ.].

14. Winslow D. (2018) Strange bedfellows in humanitarian crises. *Transnational Associations*, no. 5, pp. 222–231.

15. Wexler L. The International Deployment of Shame, Second Best Responses, and Norm Entrepreneurship: The Campaign to Ban Landmines and the Landmine Ban Treaty. *Arizona Journal of International and Comparative Law*, vol. 20, pp. 561–606.

16. Kodeks povedeniya Mezhdunarodnogo dvizheniya Krasnogo Kresta i Krasnogo Polumesyaca i NPO pri osushestvlenii operacij pomoshi v sluchae stihijnyh bedstvij i katastrof [Code of Conduct for the International Red Cross and Red Crescent Movement and NGOs in Disaster Relief Operations]. *Mezhdunarodnyj zhurnal Krasnogo Kresta*, 1996, no 8, pp. 118–127 [in Russ.].
17. Porter T. The partiality of humanitarian assistance – Kosovo in comparative perspective. *Journal of humanitarian Assistance*. URL : <http://www.jha.ac/articles/a057.htm>.
18. International Non–Governmental Organizations: Lindblom A. K. Legal Status of Non Governmental Organizations in International Law. 2001.
19. Benton L. A., Ware G. T. Haiti: a Case Study of the International Response and the Efficacy of Nongovernmental Organizations in the Crisis. *Emory International Law Review*, pp. 851–934.
20. Report of the Office of Internal Oversight Services on the In–depth Evaluation of the Department of Humanitarian Affairs. UN Doc. E/AC. 51/1997/3.

ABSTRACT

Yuliya Lebedieva. On the issue of financing non-governmental human rights organizations: international legal aspect. In the article considers some international legal aspects of NGO funding and outlines some problems that arise as a result of the functioning of these organizations and have not yet been resolved. The author notes that despite the significant scientific interest in the functioning and prospects of NGO development, some international legal aspects of their funding have not yet found proper legal consolidation and agreed doctrinal interpretation. In addition, the activities of NGOs provoke a mixed reaction from government agencies and certain segments of society. Therefore, the study of some features of NGO funding as subjects of international human rights activities, the author considers relevant, both in theoretical and practical terms.

The author emphasizes that in addition to the negative impact of the established restrictions, there are urgent grounds for its implementation within the relevant legal regulation. One of the reasons for the emergence of mistrust and conflict situations in which NGOs are a party is the insufficient state of settlement of the legal status of the latter.

The article states that the financial status of many NGOs is not transparent enough, as a result, some of them compete for government contracts and funds, which creates a risk of losing autonomy and independence, casts doubt on the impartial implementation of their missions.

Keywords: non-governmental human rights organizations, international non-governmental human rights organizations, human rights activities, funding of non-governmental human rights organizations, human rights organizations.

УДК 342.5
DOI 10.31733/2078-3566-2021-2-66-70

Катерина МАЛЮК®
викладач
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Проаналізовано теоретичні та практичні аспекти децентралізації як фундаменту становлення органів місцевого самоврядування в Україні. Доведено важливість запровадження реформи децентралізації влади на шляху розвитку України як демократичної, соціальної, правової держави.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, децентралізація влади, роль децентралізації в органах місцевого самоврядування, держава, демократія, демократичне управління, громадянське суспільство.

Постановка проблеми. Діяльність місцевого самоврядування в умовах децентралізації є на сьогодні одним із пріоритетних напрямків в Україні, які потребують реформування, оскільки нові тенденції у державному будівництві нашої країни, становлення інститутів гро-

© Малюк К. В., 2021
katerina.v.maluk@gmail.com